

VAD ÄR SKOGEN I SKOLAN?

Skogen i skolan startade 1973 och firar i år 40-årsjubileum den 5 november i Skogens hus på Skansen i Stockholm. Men vad är egentligen Skogen i skolan?

- Vi vill erbjuda skolan utökade möjligheter till verklighetsstudier av skogen och skogsindustrin.
- Vi har omfattande kontaktnät med skogsföretag, organisationer, forskare och myndigheter och kan hjälpa din skola att etablera kontakt med dessa.
- Vi hjälper er att starta en skolskog. Den är ett pedagogiskt komplement till inomhusundervisning där rörelse, upplevelser och kunskapsinhämtning om skogen och alla dess värden kan stimuleras. I skolskogen involveras alla sinnen och så gott som alla skolämnen kan tillämpas i denna miljö. Med detta kan följa en bättre hälsa, ökade insikter om samband i naturen och ett lärande för hållbar utveckling.
- Vi producerar och distribuerar läromedel och idémateriel, och arrangerar aktiviteter för lärare och elever, lokalt, regionalt och nationellt.

ORGANISATION

Skogen i Skolan är uppbyggt kring 10 regioner. Varje region har en samordnare som ansvarar för regionens verksamhet samt en eller flera kontaktpersoner placerade i olika kommuner i regionen. Varje region har också en styrgrupp som består av flera olika medlemmar.

Sedan början av år 2012 har Föreningen Skogen ansvaret för kommunikationsplattformen, dvs Skogen i Skolans nationella kansli och Skogssverige.

På nationell nivå leds Skogen i Skolan av en styrelse och en styrgrupp som består av en rad olika intressenter. Det finns även ett nationellt kansli. Det nationella kansliet ger ut informationsbrev, ansvarar för webbplatsen, producerar läromedel och arbetar med stöd till regionerna.

REGIONERNA

Östra Götaland	Jämtland	Västernorrland
Örebro	Norrbottnen	Västerbotten
Västra Götaland	Värmland	Dalarna-Gävleborg
Mälardalen		

AXPLOCK UR HISTORIEN

1973: Skogen i Skolan startade. Verksamheten sker på skolans villkor.

1974: Den första kursen för fortbildningskonsulenter.

1977: Skogen i Skolans regionala verksamhet startade.

1982: Den första skolskogen startades.

1983: Läromedlet Lära med skogen publicerades.

1994: Skogens Dagar i Stockholm hölls för första gången.

1997: skogeniskolan.se lanserades.

1998: Det prestigefyllda priset Golden World Award for excellence in public relations tilldelades Skogen i Skolan. Priset delas ut av FN tillsammans med IPRA - The International Public Relations Association.

2002: Den tusende skolskogen startades.

2007: Skogen i Skolan medverkar som arrangör i konferensen Ute är Inne i Linköping där 1000 deltagare deltog. Konferensen är den största gällande utomhuspedagogik i Europa. Inventering av antalet skolskogar visar att ca 1000 skolskogar används regelbundet av lärare och elever runt om i Sverige.

Läs mer om skogen i skolan på:

skogeniskolan.se

VAD VAR BÄST MED SKOGEN I SKOLAN?

Noah Samuelsson
klass 4 Gläntan Älvdalen

– Filmen var bäst. Det var intressant att man kan bli så stor. Att det finns så stor skog och att de orkade med att göra allt arbete. Simulatoren var rolig, att se att man kan träna utan att sitta i en riktig maskin.

Oskar Rytter
klass 4 Montessori Älvdalen

– Simulatoren! Pappa jobbar med att köra skördare. Jag har följt med honom och jag vill jobba med det när jag blir stor. Näst bäst var när vi kollade på filmen om Per, han var så stor och stark.

Frida Lindhamn
klass 4 Montessori Älvdalen

– Jag tyckte att det var bäst när vi tittade på filmen med Per. Näst bäst var simulatoren.

Rasmus Larsson
klass 4 Montessori Älvdalen

– Det var fränt med simulatoren. Och det var kul när jag och Jörgen frös, då gick vi in i en eldstuga där det satt fyra gubbar, sedan sprang vi ikapp de andra.

Oscar Nordin
klass 4 Gläntan Älvdalen

– Att man fick köra simulator. Jag gillar tv-spel och det var kul som ett tv-spel. Sen kom filmen, det var spännande att han var så stark och kunde lyfta den tunga stenen.

FOTO: Tobbe Nilsson.

En välbehövlig paus i planteringsarbetet. Från vänster; Skogsvårdsplanerare Jan-Erik Bagg, plantörer Norah Hyllengren, Anna Spånberg, Ingrid Spånberg samt plantbasen Bert Östensson Särna-Idre Besparingskog. Lilla bilden: Jonas Svensson, skogsvårdsansvarig.

Skogsvårdsansvarig för Besparingskogarna FRÅN FÖRYNGRING TILL GALLRING

Serien "inblick i verksamheten" ger insyn i den, sedan januari 2012, nya organisationen för skogsverksamhet hos Älvdalens och Särna-Idre Besparingsskogar. I del tre bjuder skogsvårdsansvarig Jonas Svensson på en inblick i skogsvårdens verksamhet.

Jonas Svensson arbetar som skogsvårdsansvarig inom Älvdalens Besparingskog, Särna-Idre Besparingskog samt Norra Venjans Besparingskog. Arbetet innebär ansvar för föryngring och skogsskötsel fram till gallring.

– Vi arbetar för att göra bra val från grunden, till exempel att välja rätt markberedningsmetod och rätt planta med rätt proveniens är viktigt. Tack vare planläggarnas återväxtplanering så har vi ett bra verktyg för att ståndortsanpassa marken. Detta för att vi ska ha en så bra tillväxt som möjligt och utnyttja markens produktionsförmåga. Målet är att plantera 90% av den aktuella föryngringsytan med förädlade plantor, resterande 10 % som självföryngring eller sådd. På talldominerad mark skall även 10% av föryngringen göras med Contorta.

I skogsskötseln av ungskogarna fram till gallring har vi också en viktig uppgift att röja ned till det förband som är lämpligt för

ståndorten samt genom röjningen förstärka natur och kulturhänsynen. Att röja i rätt tid är viktigt för oss, för att vi ska kunna leverera ungskogarna med bra medelstammar, berättar Jonas.

För att kunna utföra allt skogsvårdsarbete på Besparingskogarna, där man årligen planterar cirka 1,7 miljoner plantor och ungskogsröjer cirka 1 000 ha, samt underväxtröjer cirka 500 ha har Besparingskogarna till sin hjälp 65 tillfälligt skogsvårdsanställda plantörer samt 20 skogsvårdare som röjer från maj till okt.

– Vi har valt att endast anställa lokal arbetskraft. Vi har bland annat många duktiga ungdomar som arbetar med plantering på sommaren och vi tycker att det är viktigt att de får komma in på arbetsmarknaden. Det är också en styrka för oss att många av våra tillfälligt anställda väljer att komma tillbaka under flera år. Vi har även ett bra kontaktnät med lokala entreprenörer, vilket är otroligt

Bild 1-4: Fyrradig marktberedare som körs av Jonas Persson.
Bild 5-7: Helikopter och fyrhjuling används för att transportera ut plantor.
Bild 8-10: Det förädlade plantmaterialet kommer från Tallheds plantskola.
Bild 11-12: Ett stort arbete läggs ned på att kontrollera och inventera föryngringarna
Bild 13-15: Rönjningsarbete
Bild 16: Skogsvårdsplanerare Urban Mattsson kollar grundytan i ett bestånd.

LITEN ORDLISTA
Ståndordsanpassa: Anpassa skogskötseln efter den ståndort, d vs växtplats där klimat och andra växter är något så när likartade.
Proveniens: Var fröet ursprungligen kommer ifrån.
Grundyta: Grundytan är ett mått på hur tätt ett bestånd är. Med kännedom om grundytan och medelhöjd av ett bestånd kan man uppskatta virkesvolymen.

KORTFATTAT OM ARBETSGÅNG FÖR SKOGSVÅRD

- 1. PLANERING:** på samma gång som man avverkningsplanerar en skog så gör man även en återväxtplanering. Dvs planerar för de åtgärder som krävs för att återbeskoga marken. Utifrån det materialet planeras sedan rätt resurser och rätt material beställs för att återbeskoga marken.
- 2. MARKBEREDNING:** den marktbehandling som krävs för just den marken utförs. Det absolut vanligaste sättet är att vi marktbereder med harv.
- 3. PLANTERING:** marken återbeskogas i form plantering, fröträd eller sådd.
- 4. EGENKONTROLL PLANTERING:** i samband med plantering bedömer plantbasarna huruvida de planterade plantorna är riktigt satta. Djup, avstånd och tilltrampning kontrolleras.
- 5. ÅTERVÄXTKONTROLL:** efter 2 år inventeras föryngringen och överlevnaden på plantorna bedöms.
- 6. RÖJNING:** rönjning görs till det förband som just för den ståndorten är lämpligast. Här slutformas den ungskog som en gång planerats i återväxtplaneringen.

viktigt för Besparingskogarna. Bra personal rent organisatoriskt är A och O i mitt arbete och det har jag.
 Sedan 2009 har Besparingskogarna anlitat Anders Persson AB som marktberedningsentreprenör. De marktbereder cirka 1 000 ha av Besparingskogarnas egen mark, och utöver det marktbereder Anders Persson AB i form av ett bidrag även delägarnas mark.
 – Vi har under det senaste året arbetat mycket med ett digitalt

Gis-informationssystem som heter Forest Link i marktberedarna. Tanken med detta är att vi ska kunna skicka digital information mellan bolaget och maskinägaren i form av kartor, återrappporter och fakturor. Vi har även arbetat med att utveckla natur och kulturhänsynen i samband med marktberedning i form av att återkoppla resultaten av den naturvårdsuppföljning som gjordes i somras, säger Jonas.

I nästa nummer berättar Håkan Lissman, samordnings- system- och råvaruansvarig, om sitt arbete i den nya organisationen.